

Motion till riksdagen 2008/09:N267

av **Lars Wegendal (s)**

Standbyläge för att spara energi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utforma system som hindrar elektroniska apparater från att stå i standbyläge.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i motionen om ökad information om standbylägets negativa miljöpåverkan.

Motivering

I dag har vi alltfler maskiner i våra hem och på våra arbetsplatser som när de inte används står i vänteläge (standby). Trots att apparaterna inte används förbrukar standbyläget runt 0,65 kWh per dygn motsvarande 237 kWh på ett helt år. Det motsvarar att man har en ugn påslagen på 200 grader ca 142 timmar eller nästan sex dygn! Under sin livstid drar faktiskt många apparater mer ström när de inte används än under den tid de används. De flesta apparater är mer av än på, och därför drar de mer el över tiden i vänteläge.

Strömeliminators och adaptorer till diverse elektroniska apparater drar också ström. En strömadapter kan förbruka runt 0,2 kWh per dygn motsvarande ca 70 kWh år bara genom att sitta i vägguttaget utan att användas. Mätningar visar att de sammanlagda energiförlusterna från standby och strömadapter i ett normalhushåll uppgår till 300–700 kWh per år.

Det handlar allra minst om några hundralappar per år för ett vanligt hushåll, men det kan vara mycket mer för den som har mycket hemelektronik. Totalt motsvarar det 2 procent av Sveriges totala elförbrukning, 2 procent till ingen nytta. Det är onödiga pengar och en energiförbrukning som helt i onödan påverkar miljön.

För att minska energianvändningen och på så sätt förbättra vår miljö bör brukarna upplysas om vilken energibesparing det är att stänga av sina apparater i stället för att låta dem stå i standby.

Fel! Okänt namn på

Problemet med standby gäller inte bara privatpersoner. Även företag, kommuner och myndigheter måste ta sitt ansvar. Man bör man ställa krav på tillverkarna och producenterna att utveckla system som gör det enkelt att slå ifrån standbyläge. På arbetsplatser bör det gå att utveckla system så alla maskiner stängs av vid vissa tidpunkter då inte personalen är på plats.

Genom ökad information och bättre system kan vi befria oss från den helt onödiga miljöpåverkan som standbyläget innebär.

Direktivet (2005/32/EC) om ekodesign antogs av EU i juli 2005. Lagen om ekodesign av energianvändande produkter började i Sverige gälla den 1 maj 2008. Lagen innebär att tillverkarna måste ta hänsyn till energianvändning och andra miljöfaktorer redan när produkten designas och tillverkas.

I juli röstade Kommittén för ekodesign ja till förslaget till en förordning om energikrav för standby. Den antas bli antagen av kommissionen före årsskiftet. Ett år efter att förordningen trätt i kraft får energianvändningen hos en produkt i standbyläge inte överskrida 1,0 Watt. Efter fyra år ska den högsta tillåtna gränsen vara 0,5 Watt. För specialfunktioner kan högre värden tillåtas.

Energimyndigheten har initierat ett arbete med ekodesign och är också representerad i Kommittén för ekodesign. Man understryker vikten av att företag uppmärksammar kraven snarast så att de hinner ställa om produktionen. De företag som redan nu, eller med små justeringar, kan uppfylla ekodesignkraven har en konkurrensfördel på den europeiska marknaden.

Det är angeläget att Energimyndigheten, Boverket, Konsumentverket och Naturvårdsverket tillsammans med bl.a. kommunala energirådgivare fortsätter arbetet på temat Bli energismart! Arbetet med att minska elförbrukningen måste av både miljöskäl och ekonomiska skäl fortsätta. Både företag och privatpersoner måste informeras.

Stockholm den 29 september 2008

Lars Wegendal (s)